Seat No.	

B.Ed. (Part - II) (Semester-III)

Examination, November 2025

मराठी (Marathi)

अध्यापनशास्त्रीय आशयस्थान - मराठी अध्यापन (Paper 6B-II)

Sub. Code : 77947

Day and Date : Monday, 10-11-2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

सूचना :
1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) प्रश्न 3 व प्रश्न 4 ची उत्तरे 800 शब्दांत लिहा.

Q1) रिकाम्या जागी योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. [5]

अ) मराठी भाषा जलदगतीने शिकण्यासाठी ----- आवश्यक आहे.

i) टेपरेकॉर्डर ii) दूरदर्शन

iii) भाषा प्रयोगशाळा iv) रेडिओ

ब) सतत चालणारी व विद्यार्थ्यांच्या विकासाचा वेध घेणारी ----- ही प्रक्रिया आहे.

i) आकारिक मूल्यमापन ii) साकारिक मूल्यमापन

iii) स्वाध्याय iv) अध्यापन

क) एखाद्या विषयाची माहिती संकलित करून स्मरणात ठेवणे म्हणजे ----- होय.

i) आकलन ii) उपयोजन

iii) ज्ञान iv) अभिरूची

961799

ड) विद्यार्थ्यास विचार करण्यास प्रवृत्त करून मुद्दाम घडवून आणलेली परिस्थिती म्हणजे ----- होय.

i) नाट्यीकरण तंत्र
ii) चर्चा तंत्र
iii) पर्यवेक्षित तंत्र
iv) स्वाध्याय तंत्र

इ) मराठी शिक्षकास अध्यापनासाठी माहिती पुरविणारे ----- हे साधन आहे.

i) पाठ्यपुस्तक
ii) शिक्षक हस्तपुस्तिका
iii) संगणक
iv) संदर्भ-ग्रंथ

Q2) **खालील प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतीही दोन).** **[10]**

अ) संविधान तक्ता म्हणजे काय? घटक चाचणी निर्मितीमध्ये संविधान तक्त्याचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.

ब) मराठी विषयाची संरचना सांगा.

क) मातृभाषेच्या शिक्षकाचे गुणविशेष सांगा.

Q3) दृकश्राव्य साधने कोणकोणती आहेत? मातृभाषेच्या अध्यापनात या साधनांचा उपयोग कशा प्रकारे करता येईल? **[10]**

Q4) मराठी अध्यापनाची वर्ग अध्यापनाची विविध उद्दिष्टे सांगून त्यांची स्पष्टीकरणे सोदाहरणासह स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

व्याख्यान पद्धती सांगून व्याख्यान पद्धतीच्या गुण-दोषांची चर्चा करा.

961799

Seat No.	

B.Ed. (Part - II) (Semester-III)

Examination, November 2025

शालेय स्तर पर अध्यापनशास्त्रीय ज्ञान (Course - 6b 1)

विषय - हिन्दी भाग 2

Sub. Code : 77948

734191

Day and Date : Monday, 10-11-2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

सूचनाएँ :
1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।
2) प्रश्न के दायीं ओर की संख्या उस प्रश्न के लिए दिए गए अंक को दर्शाती है ।

Q1) निम्नलिखित प्रश्नों के चार विकल्प दिए गए हैं। सही विकल्प चुनकर लिखिए । [5]

i) भाषा प्रयोगशाला द्वारा छात्रों के ----- कौशल्यों को विकसित किया जाता है।

अ) श्रवण और लेखन
ब) पठन और लेखन
क) श्रवण और उच्चारण
ड) उच्चारण और पठन

ii) किसी विषय की शाखा और उपशाखा को वृत्ताकर रुप में विस्तार ----- प्रकार के संरचना में किया जाता है ।

अ) केंद्रिक
ब) वृक्षाकार
क) तीन आयामी
ड) गोलाकार

iii) मूल्यांकन का अर्थ है -----.

अ) निरीक्षण
ब) निर्णय देना
क) परीक्षण
ड) उपरोक्त सभी पर्याय

iv) निम्नलिखित में से पाठ योजना की विशेषता क्या है ?

अ) पाठ योजना लिखित होनी चाहिए ।

ब) छात्रों के पूर्व से संबंधित होनी चाहिए।

क) पाठ्यवस्तू के चयन में पर्याप्त होनी चाहिए ।

ड) उपरोक्त सभी पर्याय ।

v) हिंदी शिक्षक संगठन का क्या कार्य है ?

अ) हिंदी शिक्षा के विस्तार एवं विकास में सहयोग करना ।

ब) सदस्य शिक्षकों को नौकरी तथा सेवा संबंधी सुरक्षा प्रदान करना।

क) 'अ' एवं 'ब' दोनो पर्याय ।

ड) केवल पर्याय 'अ'

Q2) निम्नलिखित में से किन्ही दो प्रश्नों के उत्तर 250 शब्दों में दीजिए । **[10]**

i) हिंदी अध्यापक के विशिष्ट गुण बताइए ।

ii) निदानात्मक परीक्षा का क्या महत्व है ?

iii) पाठ्यचर्या एवं पाठ्यक्रम में अंतर बताइए ।

Q3) निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर 800 शब्दों में दीजिए । **[10]**

भाषा शिक्षण में सहायक सामग्री का क्या महत्व है ? सहायक सामग्री के प्रयोग में क्या सावधानी बरतनी चाहिए ?

Q4) निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर 800 शब्दों में दीजिए । **[10]**

पाठ्यपुस्तक की आंतरिक एवं बाह्य विशेषताओं का वर्णन कीजिए ।

अथवा

खुली पुस्तक का स्वरुप बताकर इसके गुण एवं दोष स्पष्ट कीजिए ।

7341 91

Seat No.	

B. Ed. (Part - I) (Semester-III)

Examination, November 2025

Pedagogy of School Subject

Science - Paper 6b II

Sub. Code : 77951

825843

Day and Date : Monday, 10-11-2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions :
1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**

***Q1)* Choose the correct option and fill in the blanks.** **[5]**

a) Diagnostic test is originated from ----- field.

i) Engineering ii) Technology

iii) Medical iv) Industrial

b) The name given to any concrete or abstract thing is called -----.

i) Fact ii) Term

iii) Concept iv) Law

c) Ideal science laboratory design is prepared by -----.

i) Dr. White House ii) Watson

iii) Armstrong iv) Kilpatric

d) From the following examples ----- is nonmetal.

i) Copper ii) Sulpher

iii) Zinc iv) Magnesium

5) ----- came up with the concept of pedagogical knowledge (PCK).

i) Marsha Will ii) Lee Shulman

iii) Jerome Bruner iv) John Dewey

Q2) Answer the following questions in 250 words (any two). [10]

a) Explain the various aspects of unit planning.

b) Explain any five essential competencies of Science teacher.

c) Explain the objectives of Science club.

Q3) What is the structure of subject? Explain the structure of science subject. [10]

Q4) Explain the qualities of science teacher. How will you ennhance your professional growth as a teacher ? [10]

OR

Define the text book. Explain the qualities of text book. Critically analyse science text book of any standard of secondary level.

(मराठी रुपांतर)

सूचना :

1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) मराठीतून उत्तर लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे इष्ट ठरेल.

Q1) **रिकाम्या जागी योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा.** [5]

अ) नैदानिक चाचणीचा उगम ----- क्षेत्रातून झाला.

i) अभियांत्रिकी ii) तंत्रज्ञान

iii) वैद्यकीय iv) औद्योगिक

ब) मूर्त किंवा अमूर्त बाबीला दिलेले नाव म्हणजे ----- होय.

i) तथ्य ii) संज्ञा

iii) संकल्पना

iv) नियम

क) आदर्श विज्ञान प्रयोगशाळेचा आराखडा ----- यांनी तयार केला.

i) डॉ. व्हाईट हाऊस

ii) वॅटसन

iii) आर्मस्ट्राँग

iv) किलपॅट्रिक

ड) खालीलपैकी ---- हे अधातूचे उदाहरण आहे.

i) तांबे

ii) सल्फर

iii) झिंक

iv) मॅग्नेशियम

इ) अध्यांपनशास्त्रीय आशयज्ञानाची संकल्पना ----- यांनी मांडली.

i) मार्शावील

ii) ली शुल्मन

iii) जेरोमी ब्रुनर

iv) जॉन ड्युई

Q2) **खालील प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतीही दोन).** **[10]**

अ) घटक नियोजनाची अंगे स्पष्ट करा.

ब) विज्ञान शिक्षकाच्या अंगी आवश्यक असणाऱ्या कोणत्याही पाच क्षमता स्पष्ट करा.

क) शास्त्र मंडळाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Q3) विषय संरचना म्हणजे काय? शास्त्र विषयाची संरचना स्पष्ट करा. शास्त्र संरचनेचे फायदे स्पष्ट करा. **[10]**

Q4) विज्ञान शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. विज्ञान शिक्षक म्हणून तुम्ही व्यावसायिक विकास कसा साधाल? **[10]**

किंवा

पाठ्यपुस्तक म्हणजे काय? पाठ्यपुस्तकाची गुणवैशिष्ट्ये सांगून माध्यमिक स्तरावरील कोणत्याही एका इयत्तेच्या विज्ञान पाठ्यपुस्तकाचे चिकित्सक परीक्षण करा.

825843

Seat No.	

B. Ed. (Part - II) (Semester-III)
Examination, November 2025
Pedagogy of School
English - Part II (Paper-6B-I)

Sub. Code : 77949

Day and Date : Monday, 10-11-2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**

2) **Figures to the right indicate full marks.**

Q1) **Answer the following questions in one sentence.** **[5]**

1) What is meant by the continuous comprehensive evaluation?

2) Give the definition of curriculum.

3) Give any one qualities of good text book.

4) What is year plan?

5) What are the aspects of ELT?

Q2) **Answer the following questions in about 250 words (any two).** **[10]**

1) Explain the types of evaluation in short.

2) Write the professional growth and development of an English teacher.

3) Explain the structure of English language.

Q3) Explain the qualities and qualifications of an English teacher. **[10]**

Q4) Explain the criteria of a good text book. **[10]**

OR

How teaching aids are usefull for the teacher?

474321

Seat No.	

B. Ed. (Part - II) (Semester-III)

Examination, November 2025

Pedagogy of School Subject

Geography Methodology (Paper-6a II)

Sub. Code : 77955

Day and Date : Tuesday, 11-11-2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**

2) **Figures to the right indicate full marks.**

3) **Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to read original questions in English.**

Q1) **Choose the correct alternatives.** **[5]**

1) Main source of acid rain is -----.

i) Sulphur dioxide ii) Nitrogen

iii) Carbon dioxide iv) Carbon monoxide

2) Who is the father of Human Geography?

i) David Harvey ii) Friedrich Ratzel

iii) Gerardus Mercator iv) Juck Dorsey

3) Which had given more importance in Geography?

i) Direction ii) Time

iii) Speed iv) Location

4) How many supervised study plans are there?

i) Two ii) Three

iii) Four iv) Five

718725

P.T.O.

5) What is called Dual use technology?

i) GPS ii) GIS

iii) DUP iv) TPS

Q2) **Write answer in 250 words (any two).** [10]

a) Explain the steps and types of project method.

b) Explain the basic elements of concept with example.

c) Explain the components of map reading.

Q3) Explain the Global Positioning System (GPS) in detail. [10]

Q4) What is action research? Explain the section of action research report writing. [10]

OR

Explain laboratory method of teaching Geography with reference to steps, merits and demerits.

718725

(मराठी रुपांतर)

सूचना :

1) **सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.**
2) **उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.**
3) **ज्या उमेदवारांना मराठीतून उत्तरे लिहावयाची आहेत त्यांनी मूळ इंग्रजीतील प्रश्नपत्रिका पाहावी.**

Q1) **खालील प्रश्नांतील अचूक पर्याय निवडा.** [5]

i) आम्ल पावसाचा मुख्य स्रोत ----- आहे.

अ) सल्फर डायऑक्साईड ब) नायट्रोजन

क) कार्बन डायऑक्साईड ड) कार्बन मोनॉक्साईड

ii) मानवी भूगोलाचा जनक कोण?

अ) डेव्हिड हार्वे ब) फ्रेड्रिक रॅटझेल

क) गेरहार्ड मर्केटर ड) जॅक डॉरसी

iii) भूगोल या विषयात जास्त महत्त्व कशाला दिले आहे?

अ) दिशा ब) काळ

क) गती ड) स्थान

iv) पर्यवेक्षित अध्यापनाच्या योजना किती आहेत?

अ) दोन ब) तीन

क) चार ड) पाच

v) द्वैती वापर तंत्रज्ञान असे कोणास म्हणतात?

अ) जीपीएस ब) जीआयएस

क) डीयुपी ड) टीपीएस

Q2) **थोडक्यात उत्तरे लिहा 250 शब्दांत (कोणतीही दोन).** **[10]**

अ) प्रकल्प पद्धतीच्या पायऱ्या व प्रकार स्पष्ट करा.

ब) संकल्पनेचे मूलभूत घटक उदाहरणासह स्पष्ट करा.

क) नकाशावाचनाची अंगे स्पष्ट करा.

Q3) जागतिक स्थान निश्चिती प्रणाली (जीपीएस) ची सविस्तर माहिती लिहा. **[10]**

Q4) कृती संशोधन म्हणजे काय? कृती संशोधन अहवाल लेखनाचे विभाग स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

भूगोलाच्या प्रयोगशाळा पद्धतीच्या पायऱ्या, गुण व दोष या संदर्भात स्पष्टकरण द्या.

718725

Seat No.	

B. Ed. (Part - II) (Semester-III) (CBCS)

Examination, November 2025

Pedagogy of School Subject

History

Sub. Code : 77954

381824

Day and Date : Tuesday, 11-11-2025 Total Marks : 35

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

3) Candidates who intend to write their answer in Marathi are advise to read the original questions in English also.

Q1) Choose correct alternative and write it. [5]

1) Which of the following is the primary purpose of a diagnostic test?

a) To evaluate students' performance in a particular subject.

b) To identify students' strengths and weaknesses.

c) To determine students final grades.

d) To assess the effectiveness of the teacher.

2) Which of these is not a part of the interactive stage of pedagogical analysis?

a) Giving feedback.

b) Deciding approaches of stimulus presentation.

c) Deciding on expected learners' response.

d) Determining tools for achievement of learning outcomes.

3) This systematic process where the teacher first diagnoses the problem of students and then applies appropriate ----- methods.

   a) Remedial

   b) Situational

   c) Deductive

   d) Structural

4) While preparing a lesson plan on the topic "Harappa Culture", what will be your first step?

   a) Select teaching aids

   b) Frame objectives

   c) Go through the topic many times.

   d) Prepare introductory questions.

5) What is the purpose of content analysis in teaching history?

   a) To ensure historical accuracy in textbooks and resources.

   b) To determine the students favourite historical topics.

   c) To evaluate the effectiveness of history teachers.

   d) To identify gaps or biases in the historical narrative.

Q2) **Answer the following questions in brief (at least 250 words) (any two).** [10]

A) How history teacher's union is useful in professional development?

B) What is meant by CCM content cum methodology?

C) Explain the difference between diagnostic test and achievement test.

Q3) Explain the characteristics of good history teacher. [10]

Q4) By stating needs of unit test in teaching history, explain the distribution of marks in test with blue print. [10]

OR

What is Continuous and Comprehensive Evaluation (CCE)?

381824

(मराठी रुपांतर)

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q1) रिकाम्या जागी योग्य पर्याय निवडा. [5]

1) निदान चाचणीचा मुख्य उद्देश खालीलपैकी कोणता आहे?

अ) विशिष्ट विषयातील विद्यार्थ्यांच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करणे.

ब) विद्यार्थ्यांची ताकद आणि कमकुवतपणा ओळखणे.

क) विद्यार्थ्यांची अंतिम ग्रेड निश्चित करणे.

ड) शिक्षकाच्या परिणामकारकतेचे मूल्यांकन करणे.

2) यापैकी कोणता अध्यापनशास्त्रीय विश्लेषणाच्या संवादात्मक टप्प्याचा भाग नाही?

अ) अभिप्राय देणे.

ब) चेतक सादर करणे.

क) विद्यार्थ्यांच्या अपेक्षित प्रतिसादावर निर्णय घेणे.

ड) फलनिष्पत्ती साध्य करण्यासाठी साधन निश्चिती करणे.

3) ----- ही पद्धतशीर प्रक्रिया आहे जिथे शिक्षक प्रथम विद्यार्थ्यांच्या समस्येचे निदान करतो आणि नंतर योग्य पद्धती लागू करतो.

अ) उपचारात्मक

ब) परिस्थितीजन्य

क) उद्गामी

ड) स्ट्रक्चरल

4) 'हडप्पा संस्कृती' या विषयावर पाठयोजना करताना तुमची पहिली पायरी काय असेल?

अ) शैक्षणिक साधनांची निवड.

ब) उद्दिष्टे निश्चिती.

क) विषयाचे अनेकवेळा वाचन.

ड) प्रस्तावनेचे प्रश्न तयार करणे.

381824

5) इतिहास शिकविताना सामग्री विश्लेषणाचा हेतू काय आहे?

अ) पाठ्यपुस्तके आणि संसाधनांमध्ये ऐतिहासिक अचूकता सुनिश्चित करणे.

ब) विद्यार्थ्यांचे आवडते ऐतिहासिक विषय निश्चित करणे.

क) इतिहास शिक्षकांच्या परिणामकारकतेचे मूल्यमापन करणे.

ड) ऐतिहासिक कथनामधील अंतर किंवा पूर्वग्रह ओळखणे

Q2) **खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा (कोणतीही दोन).** [10]

अ) इतिहास विषय संघटना इतिहासाच्या व्यावसायिक विकासास कसा हातभार लावतात ते सांगा.

ब) आशययुक्त अध्यापन म्हणजे काय?

क) नैदानिक चाचणी व संपादन चाचणीतील फरक स्पष्ट करा.

Q3) इतिहासाच्या चांगल्या शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये सांगा. [10]

Q4) इतिहास अध्यापनातील घटक चाचणीची गरज सांगून घटक चाचणीतील गुणांची विभागणी संविधान तक्त्यासह स्पष्ट करा. [10]

किंवा

सातत्यपूर्ण व सर्वंकष मूल्यमापन म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.

381824

Seat No.	

B. Ed. (Part - II) (Semester-III)

Examination, November 2025

Pedagogy of School Subject One II

Mathematics

Sub. Code : 77953

168731

Day and Date : Tuesday, 11-11-2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions :
1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to read original questions in English.

Q1) **Choose the correct alternative and complete the following sentences.** **[5]**

1) Formula for volume of cone is -----.

   i) $\frac{\pi r^2}{3}$ ii) $\pi r^2 h$

   iii) $\frac{\pi r^2}{2}$ iv) $\frac{\pi r^3}{3}$

2) Algebra means the generalization of -----.

   i) Trigonometry ii) Arithmetic

   iii) Geometry iv) Statistics

3) In the unit planning 'Why to teach' means -----.

   i) Content ii) Evaluation

   iii) Objectives iv) Learning experience

P.T.O.

4) The radius of the circle is 70 cm, then its circumference will be ----- cm.

i) 44 ii) 220

iii) 110 iv) 440

5) ----- type of questions are useful for the testing of students power of expression.

i) Essay ii) Objective

iii) Short term iv) More short term

Q2) **Answer the following questions in brief (at least 250 words) (any two).** **[10]**

a) What type of competences Mathematics teacher should have?

b) Explain the importance of Mathematics teacher's handbook.

c) How will you prepare the content analysis of unit "Trigonometry"?

Q3) What are the criteria for good text book? Examine critically any one text book that you have studied? **[10]**

Q4) As a teacher, which components will you think for the preparation of unit test? **[10]**

OR

What is meant by curriculum? Eplain the principles of curriculum organization.

168731

(मराठी रुपांतर)

सूचना :

1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मराठीतून उत्तर लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.
4) प्रश्न क्र. 3 व 4 यांची उत्तरे प्रत्येकी 800 शब्दांमध्ये लिहा.

Q1) खालील रिकाम्या जागी योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. [5]

अ) शंकूच्या घनफळाचे सूत्र ----- आहे.

i) $\frac{\pi r^2}{3}$ ii) $\pi r^2 h$

iii) $\frac{\pi r^2}{2}$ iv) $\frac{\pi r^3}{3}$

ब) बीजगणित म्हणजे ----- सामान्यरूप होय.

i) त्रिकोणमितीचे ii) अंकगणिताचे

iii) भूमितीचे iv) संख्याशास्त्राचे

क) घटक नियोजनात 'का शिकवायचे' म्हणजे ----- होय.

i) पाठ्यवस्तू ii) मूल्यमापन

iii) उद्दिष्टे iv) अध्ययन अनुभव

ड) वर्तुळाची त्रिज्या 70 से.मी.आहे, तर त्याचा परीघ ---- से. मी. येईल.

i) 44 ii) 220

iii) 110 iv) 440

इ) विद्यार्थ्यांच्या अभिव्यक्ती क्षमता चाचणीसाठी ----- प्रश्न अधिक उपयोगी ठरतात.

i) निबंधात्मक ii) वस्तुनिष्ठ

iii) लघुत्तरी iv) अतिलघुत्तरी

168731

Seat No.	

B. Ed. (Part - II) (Semester-III)

Examination, November 2025

Pedagogy of School Subject One II

Mathematics

Sub. Code : 77953

168731

Day and Date : Tuesday, 11-11-2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

3) Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to read original questions in English.

Q1) **Choose the correct alternative and complete the following sentences.** **[5]**

1) Formula for volume of cone is -----.

   i) $\frac{\pi r^2}{3}$ ii) $\pi r^2 h$

   iii) $\frac{\pi r^2}{2}$ iv) $\frac{\pi r^3}{3}$

2) Algebra means the generalization of -----.

   i) Trigonometry ii) Arithmetic

   iii) Geometry iv) Statistics

3) In the unit planning 'Why to teach' means -----.

   i) Content ii) Evaluation

   iii) Objectives iv) Learning experience

4) The radius of the circle is 70 cm, then its circumference will be ----- cm.

i) 44 ii) 220

iii) 110 iv) 440

5) ----- type of questions are useful for the testing of students power of expression.

i) Essay ii) Objective

iii) Short term iv) More short term

Q2) **Answer the following questions in brief (at least 250 words) (any two).** [10]

a) What type of competences Mathematics teacher should have?

b) Explain the importance of Mathematics teacher's handbook.

c) How will you prepare the content analysis of unit "Trigonometry"?

Q3) What are the criteria for good text book? Examine critically any one text book that you have studied? [10]

Q4) As a teacher, which components will you think for the preparation of unit test? [10]

OR

What is meant by curriculum? Eplain the principles of curriculum organization.

1687317

(मराठी रुपांतर)

सूचना :

1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मराठीतून उत्तर लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.
4) प्रश्न क्र. 3 व 4 यांची उत्तरे प्रत्येकी 800 शब्दांमध्ये लिहा.

Q1) खालील रिकाम्या जागी योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. [5]

अ) शंकूच्या घनफळाचे सूत्र ----- आहे.

i) $\frac{\pi r^2}{3}$ ii) $\pi r^2 h$

iii) $\frac{\pi r^2}{2}$ iv) $\frac{\pi r^3}{3}$

ब) बीजगणित म्हणजे ----- सामान्यरूप होय.

i) त्रिकोणमितीचे ii) अंकगणिताचे

iii) भूमितीचे iv) संख्याशास्त्राचे

क) घटक नियोजनात 'का शिकवायचे' म्हणजे ----- होय.

i) पाठ्यवस्तू ii) मूल्यमापन

iii) उद्दिष्टे iv) अध्ययन अनुभव

ड) वर्तुळाची त्रिज्या 70 से.मी.आहे, तर त्याचा परीघ ---- से. मी. येईल.

i) 44 ii) 220

iii) 110 iv) 440

इ) विद्यार्थ्यांच्या अभिव्यक्ती क्षमता चाचणीसाठी ----- प्रश्न अधिक उपयोगी ठरतात.

i) निबंधात्मक ii) वस्तुनिष्ठ

iii) लघुत्तरी iv) अतिलघुत्तरी

168731

Q2) **खालील प्रश्नांची 250 शब्दांमध्ये उत्तरे लिहा (कोणतीही दोन).** [10]

अ) गणित शिक्षकाकडे कोणकोणत्या प्रकारच्या क्षमता असाव्यात?

ब) गणित शिक्षकाच्या हस्तपुस्तिकेचे महत्त्व विशद करा.

क) 'त्रिकोणमिती' या घटकाचे आशय विश्लेषण कसे कराल?

Q3) **खाली दिलेल्या प्रश्नाचे उत्तर 800 शब्दांत लिहा.** [10]

गणिताच्या चांगल्या पाठ्यपुस्तकाचे निकष कोणते? तुम्ही अभ्यासलेल्या कोणत्याही एका गणित पाठ्यपुस्तकाचे चिकित्सक परीक्षण करा.

Q4) घटक चाचणीचे नियोजन करीत असताना शिक्षक म्हणून तुम्ही कोणकोणत्या बाबींचा विचार कराल? [10]

किंवा

अभ्यासक्रम म्हणजे काय? अभ्यासक्रम संघटनांची तत्त्वे स्पष्ट करा.

168731